

Ukraine

Den generelle situation

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udlændingestyrelsen

© 2020 Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen
Farimagsgade 51A
4700 Næstved
Danmark

Tlf.: 35 36 66 00
nyidanmark.dk

Juli 2020

Alle rettigheder tilhører Udlændingestyrelsen.
Udgivelsen kan frit hentes på nyidanmark.dk
Udlændingestyrelsens udgivelser kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Indhold

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold	2
2. Fakta om Ukraine.....	3
3. Historisk baggrund	4
4. Situationen for det russisktalende mindretal	5
5. Situationen i det østlige Ukraine og på Krim	6
5.1. Baggrunden for konflikten i Østukraine og på Krim	6
5.2. Sikkerhedssituationen i Ukraine i 2020	7
5.3. Situationen for internt fordrevne i Ukraine.....	7
6. Det ukrainske militær: Værnepligt og mobilisering.....	9
6.1. Værnepligt	9
6.1.1. Indkaldelse til militærtjeneste	9
6.2. Mobilisering	10
7. Situationen for de russiskortodokse troende i Ukraine	12
7.1. Kiev-patriarkatets uafhængighed af Moskva.....	12
7.2. Situationen for Moskva-patriarkatets menigheder i Ukraine.....	12
8. Litteraturliste.....	13

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold

Dette notat har til formål at beskrive den generelle situation i Ukraine, heriblandt baggrunden for den igangværende konflikt i den østlige del af landet samt information om værnepligt og mobilisering til den ukrainske hær. Derudover vil notatet fokusere på situationen for russisktalende i landet og situationen for russiskortodokse troende i Ukraine.

Notatet er udarbejdet i overensstemmelse med EASO's retningslinjer for rapporter vedrørende lantedokumentation (Country of Origin Information, COI).¹ Notatet er baseret på åbne, skriftlige kilder. Der er gjort brug af forskningsbaserede rapporter og akademiske artikler udgivet af internationale organisationer, herunder NGO'er, andre COI-enheder i Europa, internationale og lokale nyhedsmedier samt ukrainske lovtekster.

Det er inden for det givne kildemateriale og notatformat ikke muligt at afdække alle facetter af forholdene i Ukraine, og notatet bør derfor ikke ses som udtømmende. Dette notat indeholder ikke anbefalinger om policy og kan derfor ikke tages til indtægt for et bestemt syn på, hvad asylpraksis skal være. Terminologi anvendt i notatet bør ikke ses som et udtryk for et bestemt juridisk standpunkt.

¹ EASO, *EASO Country of Origin Information Report Methodology*, juni 2019, [url](#)

2. Fakta om Ukraine

Kilde: Wikimedia Commons, *Ukraine map (disputed territory)*, [url](#), hentet den 21. juli 2020

Med et territorium på 603.550 km² er Ukraine det næststørste land i Europa og er kun overgået af Rusland. Landet er placeret i det østlige Europa og grænser op til syv lande: Hviderusland, Ungarn, Moldova, Polen, Rumænien, Rusland og Slovakiet. Hovedstaden hedder Kiev. Ukraine har pr. juli 2020 et estimeret befolkningstal på 43.922.939 indbyggere. Omkring syv procent af Ukraines areal er besat af Rusland og pro-russiske separatister. De besatte områder omfatter hele Krim-halvøen og omkring en tredjedel af både Lugansk- og Donetsk-regionerne i den østlige del af landet (se kort ovenfor).²

² CIA The World Factbook, *Ukraine*, 11. juni 2020, [url](#)

3. Historisk baggrund

Den første større statsdannelse i det område, som nu er Ukraine, blev etableret i ca. 900-tallet i byen Kiev, som er Ukraines hovedstad i dag, under navnet Kievriget (*Kievskaja Rus*). Tilhørsforholdet til denne statsdannelse er omdiskuteret i Ukraine og Rusland, som begge regner *Kievriget* som deres respektive lands fødested.³

I midten af 1600-tallet blev de ukrainske landområder delt mellem Rusland og Polen, og siden 1785 har størstedelen af det ukrainske territorium været en del af Det Russiske Imperium.⁴ Frem til den første russiske revolution i 1905 slog det russiske styre hårdt ned på ethvert forsøg på politisk organisering i Ukraine.⁵ Efter 1905 indførte Zar Nikolaj 2. en række liberaliseringer, heriblandt udgivelsen af ukrainsksprogede aviser og tidsskrifter. Der blev også foretaget et forsøg på at indføre ukrainsksproget undervisning, hvilket imidlertid blev forhindret af de russiske myndigheder.⁶

Året efter den russiske revolution i 1917 opstod en selvstændig ukrainsk stat. I 1922 blev Ukraine indlemmet i Sovjetunionen med status som sovjetrepublik. Dette resulterede i, at ukrainsk sprog og kultur fik en mere fremtrædende rolle. Den sovjetiske leder, Josef Stalin, indførte i 1930'erne tvangskollektivisering, ideologisk ensretning og russificering som en konsekvens af ukrainske bønders oprørsforsøg, hvilket bl.a. resulterede i hungersnød, som kostede op mod fem millioner mennesker livet alene i det område, der udgør det nuværende Ukraine.⁷

I 1954 blev halvøen Krim ved en administrativ handling overført fra den russiske sovjetrepublik til den ukrainske sovjetrepublik som en gestus for at markere 300-året for Ukraines union med Rusland. Gestussen var i høj grad symbolsk, da Krim, Ukraine og Rusland var en del af Sovjetunionen, og ændringen var meningsløs uden for Sovjetunionen. Da Ukraine erklærede sig selvstændig i 1991, mistede Rusland kontrollen over Krim, der traditionelt har været anset som et vigtigt område i russernes selvopfattelse.⁸

³ Den Store Danske, *Ukraine – Historie*, 4. oktober 2016, [url](#); Den store Danske, *Rusland – Historie indtil 1682*, 7. oktober 2016, [url](#); The Moscow Times, *Moscow, Kiev Grapple With Historic Ties to Prince Vladimir*, 28. juli 2015, [url](#)

⁴ Den Store Danske, *Ukraine – Historie*, 4. oktober 2016, [url](#)

⁵ Den Store Danske, *Ukraine – Historie*, 4. oktober 2016, [url](#); Den Store Danske, *ukrainsk*, 2. februar 2009, [url](#)

⁶ Internet Encyclopedia of Ukraine, *Revolution of 1905, 1993*, [url](#)

⁷ Den Store Danske, *Ukraine – Historie*, 4. oktober 2016, [url](#), LIPortal, *Ukraine: Themenfeld: Geschichte & Staat*, [url](#)

⁸ The Moscow Times, *Putin's Own Historical Injustice*, 20. marts 2014, [url](#), UK Home Office: *Country of Origin Information Key Documents; Ukraine*, 8. oktober 2008, [url](#), p.7

4. Situationen for det russisktalende mindretal

Ukraine er et multietnisk land, hvor etniske ukrainere udgør 77,8 % af befolkningen i henhold til den seneste folketælling i 2001. Andre større etniske grupper er russere og hviderussere, som udgør hhv. 17,3 % og 0,6 %. Selvom det ukrainske sprog er det eneste statsprog i Ukraine, taler et betydeligt antal etniske ukrainere og personer, der ikke tilhører den russiske minoritet, russisk, og en del betragter det endda som deres modersmål. Ifølge folketællingen i 2001 havde 67,5 % af befolkningen i Ukraine ukrainsk som modersmål, mens 29,6 % havde russisk.⁹

Flere regioner har anerkendt russisk som officielt sprog i regionen på linje med ukrainsk. Der har været diskussioner, specielt i russiske medier om at forbyde brugen af det russiske sprog i Ukraine, men den ukrainske premierminister udtalte allerede i 2014, at retten til frit at bruge russisk ikke ville blive ændret. En anelig del af de skriftlige ukrainske medier (aviser, tidsskrifter og bøger) bliver udgivet på russisk.¹⁰

Forholdet mellem de forskellige etniciteter i Ukraine er generelt godt. Der forekommer dog enkelte tilfælde af diskrimination, chikane og vold, der påvirker specifikt udvalgte grupper. Det ser imidlertid ikke ud til, at diskriminationen skulle være systematisk.¹¹

I tre ukrainske regioner har man indført forbud mod alle russisksprogede bøger, film og sange i kampen mod Ruslands "hybride krigsførelse"¹². Disse regioner er Lviv, Zhytomyr og Ternopil, og de ligger alle tre i det vestlige Ukraine. Der har dog ikke været rapporteret om forsøg på at håndhæve disse forbud.¹³

I januar 2020 vedtog det ukrainske parlament en lov om generel ungdomsuddannelse, der bl.a. bekræfter, at der kan undervises i både oprindelige sprog og mindretalssprog som fag. Samtidig giver loven også mulighed for, at disse sprog kan bruges som undervisningssprog i andre fag gennem hele uddannelsesforløbet i offentlige skoler. Hvor meget af undervisningen, der må foregå på et andet sprog end ukrainsk, afhænger af klassetrin og hvilket sprog, der er tale om. Loven giver også privatskoler mulighed for at vælge eget undervisningssprog, så længe uddannelsesinstitutionen sikrer, at de studerende behersker det ukrainske sprog.¹⁴

⁹ Venice Commission, Ukraine, Opinion, *On the Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language*, 9. December 2019, [url](#), p. 3

¹⁰ Landinfo: *Ukraina: Den russiske minoritetens situation*, 18. november 2014, [url](#)

¹¹ Landinfo: *Ukraina: Den russiske minoritetens situation*, 18. november 2014, [url](#)

¹² Hybrid krigsførelse betegner en krigsstil, der kombinerer det politiske, økonomiske, sociale og kinetiske i en konflikt, der typisk ikke har nogen grænser mellem den skjulte og åbenlyse krigshandling.

¹³ USDOS, *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Ukraine*, 11. marts 2020, [url](#)

¹⁴ OHCHR, *Report on the human rights situation in Ukraine*, marts 2020, [url](#), p. 26

5. Situationen i det østlige Ukraine og på Krim

5.1. Baggrunden for konflikten i Østukraine og på Krim

I løbet af efteråret 2013 begyndte en række store demonstrationer på Kievs centrale uafhængighedsplads – også kaldet Maidan.¹⁵ Demonstranterne var utilfredse med, at den ukrainske præsident, Viktor Janukovitj, angiveligt efter pres fra Rusland havde undladt at underskrive en associeringsaftale med EU. Demonstrationerne fortsatte indtil den 22. februar 2014, hvor Janukovitj flygtede til Rusland.¹⁶

Kort efter indledte Rusland en militær operation på den ukrainske Krim-halvø, hvis hensigt var at besætte og efterfølgende annektere Krim. Allerede den 27. februar 2014 havde soldater uden nationalitetsafmærkning besat Krims parlament og snart herefter resten af halvøen. Rusland gennemførte derpå en internationalt kontroversiel folkeafstemning på halvøen og optog den 18. marts 2014 republikken Krim og byen Sevastopol¹⁷ i Den Russiske Føderation.¹⁸

I marts og april 2014 indledtes en række protester og besættelser af administrationsbygninger i det østlige Ukraine. De pro-russiske demonstranter anerkendte ikke den nye regering i Kiev, der havde taget magten, efter Janukovitj flygtede til Rusland. Demonstranterne ønskede ikke, at Ukraine skulle indgå i det euroatlantiske samarbejde, som den nye regering i Kiev havde som politisk sigte. Med krav om løsrivelse fra Ukraine i lighed med Krim besatte de pro-russiske separatister administrationsbygninger i byerne Kramatorsk, Slovjansk, Horlivka, Mariupol samt i de to regionshovedstader Lugansk og Donetsk.¹⁹

Den nye regering i Kiev indledte i begyndelsen af april, hvad der blev kaldt en antiterroroperation i Østukraine for at genvinde kontrollen over det besatte område. I begyndelsen af operationen led regeringsstyrkerne store tab, til dels fordi det ukrainske forsvar var blevet negligeret i en lang årrække. Da operationen begyndte, satsede Kiev derfor i høj grad på frivillige militære enheder. Mange af disse opererede på egen hånd og koordinerede derfor ikke deres handlinger med generalstaben.²⁰

Den ukrainske antiterroroperation trængte imidlertid separatisterne tilbage i sommeren 2014, hvilket førte til en våbenhvile i september 2014. Dog var ingen af parterne villige til at stoppe kamphandlingerne, som derfor fortsatte ind i vinteren 2014-2015. Efter internationalt pres blev parterne igen tvunget til at indgå en våbenhvile, der trådte i kraft den 15. februar 2015.²¹

På trods af aftalen var der dog stadig voldsomme kampe om det vigtige knudepunkt Debaltsevo, men kampene stilnede af efter, at separatisterne i samarbejde med den russiske hær fik indtaget byen den 20. februar 2015.²²

¹⁵ Maidan er det ukrainske ord for plads.

¹⁶ Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, p. 251; BBC, *Ukraine protests after Yanukovych EU deal rejection*, 30. november 2013, [url](#)

¹⁷ Selvom Sevastopol ligger på Krim, så har byen administrativt set haft en særstatus under både Ukraine og Rusland

¹⁸ Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, pp. 251-252

¹⁹ Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, p. 255

²⁰ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), p.1; Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, p. 256

²¹ Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, pp. 256-257

²² Poulsen B.P., *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, 2018, p. 257

5.2. Sikkerhedssituationen i Ukraine i 2020

Uden for de besatte områder i det østlige Ukraine og Krim har sikkerhedssituationen generelt været stabil siden begyndelsen af 2017. Der har været en række højprofilerede attentater og mordforsøg i de senere år, hvoraf nogle var rettet mod centrale ukrainske politikere. Derudover er der væsentlige menneskerettighedsproblemer i Ukraine. Der er bl.a. beretninger om drab, tortur og andre former for misbrug af personer, der bliver tilbageholdt af politiet. De ukrainske fængsler og detentionscentre er præget af hårde og livstruende forhold. Sikkerhedsstyrkerne beskyldes for vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser, og der er væsentlige problemer med retsvæsenets uafhængighed samt begrænsninger i ytringsfriheden, pressen og internettet.²³

Sikkerhedssituationen i Donbass-regionen har ændret sig drastisk siden begyndelsen af konflikten i 2014. Hvor kampene i begyndelsen af konflikten og frem til februar 2017 bølgede frem og tilbage, kan konflikten i 2020 mere karakteriseres som en såkaldt frossen konflikt; det vil sige en konflikt, hvor regulære kamphandlinger er ophørt, men hvor der ikke er indgået en fredsaftale eller en anden politisk løsning. Sikkerhedssituationen i de østlige udbryderrepublikker Donetsk og Lugansk er generelt stadig ustabil. Der finder stadig daglige kamphandlinger sted i form af mindre træfninger. Frontlinjen har imidlertid ikke ændret sig markant, siden separatisterne indtog Debaltsevo i februar 2015.²⁴

5.3. Situationen for internt fordrevne i Ukraine

De ukrainske myndigheder har den 6. juli 2020 officielt registreret 1.448.761 internt fordrevne i Ukraine.²⁵ Andre oplysninger angiver dog, at der er tale om et lavere antal internt fordrevne. UNHCR skønnede i juli 2020, at antallet af internt fordrevne er 734.000.²⁶ Forskellen kan skyldes, at en del internt fordrevne menes at været vendt tilbage til deres oprindelsesområde i Donetsk Folkerepublik (DNR) eller Lugansk Folkerepublik (LNR). Det antages endvidere, at der er en større gruppe, som har registreret sig som internt fordrevne i de regeringskontrollerede områder for at opnå adgang til ydelser og pensioner, mens de stadig bor i de separatistkontrollerede områder.²⁷

Det anslås, at ca. 60 % af de internt fordrevne kommer fra de separatistkontrollerede områder i DNR, mens 37 % kommer fra LNR; de resterende 3 % kommer fra Krim-halvøen.²⁸

Halvdelen af de registrerede internt fordrevne bor på den regeringskontrollerede side af den såkaldte kontaktlinje (frontlinjen) i regionerne Donetsk og Lugansk. Derudover bor ca. 222.000 i Kiev og den omkringliggende region. Størstedelen af de resterende bor i de omkringliggende regioner tæt på Donbass-regionen: regionerne Kharkov, Dnepropetrovsk og Zaporizhia.²⁹

²³ Freedom House: *Freedom in the World 2020 - Ukraine*, 4. marts 2020, [url](#), USDOS: *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Ukraine*, 11 marts 2020, [url](#)

²⁴ French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 41

²⁵ Ukrinform, *Over 1.4 mln IDPs registered in Ukraine – Social Policy Ministry*, 6. juli 2020, [url](#)

²⁶ UNHCR, *Ukraine, Country Fact Sheet*, juli 2020, [url](#)

²⁷ Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, [url](#), p. 7

²⁸ Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, [url](#), p. 7

²⁹ Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, [url](#), pp. 7-8, UNHCR, *Ukraine, Registration of Internal Displacement*, 4. juni 2020, [url](#)

Det har tidligere været vurderingen, at der var et betydeligt mørketal af internt fordrevne. Dette skyldtes, at mange personer manglede den rette dokumentation, der var nødvendig for at registrere sig. Derudover har der været en frygt for, at man som internt fordreven var tvunget til at aftjene værnepligt, hvilket fik folk til at lade være med at registrere sig. I starten af konflikten valgte mange at undlade at registrere sig, da fordelene ved at gøre det ikke var tydelige, mens andre var bange for, at en registrering som internt fordreven kunne ses som en politisk erklæring, hvilket kunne få negative følger for deres slægtninge eller deres ejendom, der var blevet efterladt i de separatistkontrollerede DNR og LNR.³⁰

Den lokale befolkning har generelt haft en positiv holdning til internt fordrevne. Kiev har været det sted, hvor de internt fordrevne har følt sig mest integreret, herefter fulgte regionerne i Vestukraine, mens de østlige regioner, hvor der også er langt flest internt fordrevne, havde flest, der ikke har følt sig integreret i lokalsamfundet.³¹

Den generelle holdning til de internt fordrevne hos ukrainerne i modtageområderne har imidlertid forbedret sig siden begyndelsen af konflikten. De internt fordrevne er blevet bedre integreret i værtssamfundene og procentdelen af internt fordrevne, der føler sig diskrimineret, er faldet markant over de senere år.³²

³⁰ French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 57

³¹ Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, [url](#), p. 19

³² Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, [url](#), p. 19

6. Det ukrainske militær: Værnepligt og mobilisering

De ukrainske væbnede styrker har siden uafhængigheden i 1991 været underfinansieret og forsømt politisk. Styrkerne var derfor dårligt forberedt og manglede kapacitet til at kæmpe den konflikt, der opstod i Donetsk og Lugansk det østlige Ukraine i 2014. Derudover var de væbnede styrker berøgt for et højt korruptionsniveau, og det har været relativt simpelt at købe sig fri for militærtjeneste.³³

I 2013 besluttede den ukrainske regering at afskaffe den obligatoriske militærtjeneste og i stedet indføre en professionel hær bestående af frivillige kontraktansatte soldater. Da konflikten brød ud i 2014, satsede regeringen i Kiev derfor på frivillige paramilitære enheder, der i begyndelsen af konflikten opererede uafhængigt af de regulære militære kommandoveje. Den 17. marts 2014 indførte man en delvis mobilisering, hvor personale, der allerede havde militær erfaring, blev indkaldt. I maj 2014 blev det imidlertid besluttet, at den obligatoriske militærtjeneste skulle genindføres. Ukraine har dog i hele konfliktperioden aldrig erklæret krigstilstand, hvilket betyder, at love og regler for fredstid har været gældende.³⁴

6.1. Værnepligt

Ifølge den ukrainske lov om værnepligt og militærtjeneste er sundhedsmæssigt egnede mænd mellem 18-27 år værnepligtige i 18 måneder. En værnepligtig kan dog blive fritaget pga. sin religiøse overbevisning, men han bliver i så fald nødt til at aftjene en alternativ ikke-militær tjeneste. Dog skal en værnepligtig kun aftjene militærtjeneste i 12 måneder, såfremt han har en mastergrad. Ukraine indkalder regelmæssigt mænd til at aftjene militærtjeneste.³⁵

Værnepligtige må ved lov ikke deltage i kamphandlinger og bliver primært indkaldt til flåden og luftvåbnet. Det ukrainske forsvarsministerium har dog udtalt, at værnepligtige godt kan aftjene værnepligt i antiterrorzonen (Donbass-regionen), såfremt det er bag linjerne, og såfremt de værnepligtige ikke deltager i kamphandlinger.³⁶

6.1.1. Indkaldelse til militærtjeneste

En indkaldelse til militærtjeneste leveres personligt til den pågældende person af en person fra de militære myndigheder. Derudover sender de militære myndigheder indkaldelser om værnepligt til personens skole, arbejdsplads, udlejer og andre institutioner med forbindelse til personen. Disse institutioner har et system til at annoncere en indkaldelse til personen. På denne måde håber de militære myndigheder, at indkaldelsen vil nå frem til den pågældende person. Borgere, der bor i udlandet, skal indkaldes af deres

³³ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), p.1

³⁴ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), p. 1

³⁵ Landinfo: *Ukraina: Obligatorisk militærtjeneste*, 24. april 2015, [url](#), p. 1; French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 23, Ст. 15 ЗУ О воинской обязанности и военной службе от 25.03.1992 № 2232-XII [Artikel 15 i den ukrainske lov om værnepligt og militærtjeneste af 25.03.1992 № 2232-XII], 8. juli 2019, [url](#)

³⁶ French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 24

konsulat. Det skal dog bemærkes, at der er mangel på samkøring af pålidelig national registrering i Ukraine.³⁷

Hvis en værnepligtig ikke møder op til sin indkaldelse til session i Ukraine, kan han blive straffet med bøde på 85-119 ukrainske hryvnia (forkortes UAH) (21-29 kr.); hvis han derefter ikke møder op til anden indkaldelse, vil bødestrafen løbe op på 170-255 UAH (41-61 kr.). De militære myndigheder vil i så fald gå ind i sagen, og vedkommende kan herefter blive straffet efter straffelovens artikel 335³⁸, hvor man kan straffes med fængsel op til tre år. Ifølge Lifos er domstolspraksis en fængselsstraf på gennemsnitligt to år. Hvis man deserterer, er straffen ifølge straffelovens artikel 408³⁹ fængsel i 2-5 år.⁴⁰

6.2. Mobilisering

Som nævnt ovenfor beordrede den ukrainske præsident den 17. marts 2014 en delvis mobilisering af de væbnede styrker. Folk blev indkaldt i bølger. I alt er der blevet gennemført seks bølger af delvis mobilisering siden begyndelsen af konflikten i 2014. Hver bølge blev gennemført over en periode på 45 dage. Den fjerde bølge var den største med cirka 150.000 indkaldte personer; men næsten halvdelen blev fravalgt efter, at de havde gennemgået en lægeundersøgelse.⁴¹

I modsætning til loven om værnepligt er militærnægtelse og alternativ militærtjeneste ikke en mulighed under en mobilisering.⁴² De indkaldte til mobilisering har været mænd i alderen mellem 25 og 60 år, der tidligere har aftjent i militæret og er egnede til kamp fra alle regioner på nær fra Donetsk, Lugansk og Krim. Kvinder mellem 25 til 50 år kunne også indkaldes, dog blev de ofte indkaldt til opgaver inden for sundhed og kommunikation.⁴³

Der er fortrinsvis sket mobilisering af folk med militær specialisering, som fx kampvognsførere, artillerifolk, eksperter i antiluftskys, kommunikationsspecialister, reparatører, teknikere af forskellig slags samt personer med medicinsk baggrund.⁴⁴

I april 2016 suspendede præsident Porosjenko nye mobiliseringsrunder, hvilket han begrundede med, at der var rigeligt med frivillige, som skrev sig op til de væbnede styrker. Årsagen til dette skal findes i, at der er sket lønstigninger for kontraktssoldaterne.⁴⁵

³⁷ EASO, *COI QUERY, Ukraine, Military Service*, 7 december 2018, [url](#)

³⁸ Уголовный кодекс, *Статья 335. Уклонение от призыва на срочную военную службу, военную службу по призыву лиц офицерского состава* [Ukraines straffelov, artikel 335. Unddragelse af værnepligt til militærtjeneste, militærtjeneste for rekruttering af officerer] 20. december 2019, [url](#)

³⁹ Уголовный кодекс, *Статья 408. Дезертирство* [Ukraines straffelov, artikel 408. Desertering.] 20. december 2019, [url](#)

⁴⁰ Landinfo: *Ukraina: Obligatorisk militærtjeneste*, 24. april 2015, [url](#), pp. 2-3; Lifos, *Ukraina. Militärtjänstgöring, mobilisering och desertering*, 15. juli 2016, [url](#), p. 7

⁴¹ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), pp. 1-2; French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 28

⁴² French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 27

⁴³ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), p. 2

⁴⁴ Говорит Генштаб: 17 фактов о четвертой волне мобилизации [Generalstaben siger: 17 facts om den fjerde bølge af mobilisering], 13. januar 2015, [url](#)

⁴⁵ French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 31

Unddragelse i forbindelse med mobiliseringen har været vidt udbredt. Således måtte rekrutteringskontorerne i 2015 indkalde næsten 40.000 personer for at være i stand til at mobilisere 1.000 mænd. Selvom personer fra Donetsk og Lugansk ikke blev mobiliseret, var frygten for at blive indkaldt en af de primære grunde til, at mange ikke registrerede sig som internt fordrevne. Det har derudover været simpelt at bestikke sig til lægeerklæringer, der erklærede, at man ikke var sundhedsmæssigt egnet til at blive mobiliseret.⁴⁶

⁴⁶ Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, [url](#), pp.5-6; French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, [url](#), p. 37

7. Situationen for de russiskortodokse troende i Ukraine

Den ortodokse kirke udgøres af 14 anerkendte autokefale (selvstyrende) kirker:

- De fire ældgamle patriarkater i Konstantinopel, Alexandria, Antiochia og Jerusalem
- patriarkaterne i Moskva, Tbilisi, Beograd, Bukarest og Sofia
- de ærkebiskop- eller metropolit-ledede kirker i Cypern, Grækenland, Albanien, Polen og Tjekkiet.⁴⁷

Den ukrainske kirke opnåede selvstyre (autokefali) i januar 2019 og er derved den 15. anerkendte kirke og verdens næststørste ortodokse kirke efter Moskva-patriarkatet. Dog har Moskva-patriarkatet ikke anerkendt Kiev-patriarkatets uafhængighed af Moskva.⁴⁸

Den ortodokse kirke i Ukraine har siden 1686 været underlagt den russiskortodokse kirke, også kaldet Moskva-patriarkatet. Efter Ukraine blev selvstændig i 1991, har den ukrainske regering forsøgt at frigøre sig fra Rusland af flere omgange, deriblandt også med ønsket om en selvstændig kirke. I 1992 løste en del af den ortodokse kirke i Ukraine, også kaldet Kiev-patriarkatet, sig fra Moskva-patriarkatet. Kiev-kirken blev dog ikke anerkendt af de 14 andre ortodokse kirker, hvilket bl.a. betyder, at Kiev-kirkens sakramentale handlinger anses som ugyldige.⁴⁹

Den russiskortodokse kirke er den største i Ukraine målt på antal menigheder, og den overstiger klart Kiev-patriarkatets menigheder i landet.⁵⁰

7.1. Kiev-patriarkatets uafhængighed af Moskva

Kiev-patriarkatet blev formelt erklæret selvstændig af den ortodokse kirkes overpatriarkat i Konstantinopel (Istanbul) den 4. januar 2019. På et politisk plan er den ukrainske regering af den opfattelse, at en kirkeuafhængighed vil være afgørende for at håndtere det forhold, som ukrainerne selv kalder russisk indblanding i interne ukrainske forhold. Regeringen i Kiev har givet udtryk for, at de Moskva-støttede kirker i Ukraine udgør et værktøj for Kreml til at sprede propaganda og for at give støtte til krigere i de østlige udbryderrepublikker. Dette har Moskva afvist og kalder den ukrainske kirkes uafhængighed for ugyldig.⁵¹

7.2. Situationen for Moskva-patriarkatets menigheder i Ukraine

Moskva-patriarkatet har givet udtryk for, at de har mistet 40 menigheder i de sidste par år. Ifølge kirken er de blevet overtaget med vold ved at personer i militæruniformer er kommet til kirkerne og har påstået, at de var medlemmer af den lokale menighed. Derefter har de proklameret, at menigheden og kirken er skiftet til Kiev-patriarkatet samtidig med, at præsten er blevet jaget bort og udskiftet med en ny præst.

⁴⁷ BBC, *Eastern Orthodox Church*, 11. juni 2008, [url](#); Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, [url](#)

⁴⁸ AI, *Annual Report 2019 - Ukraine* [EUR 01/1355/2020], 16. april 2020, [url](#)

⁴⁹ Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, [url](#); Kristeligt Dagblad, *Derfor er konflikten om Ukraines kirker så afgørende*, 24. oktober 2018, [url](#)

⁵⁰ Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, [url](#)

⁵¹ AI, *Annual Report 2019 - Ukraine* [EUR 01/1355/2020], 16. april 2020, [url](#); The Moscow Times, *Ukraine Church Granted Independence in Historic Split With Russia*, 5. januar, 2019, [url](#); Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, [url](#)

Denne påstand er imidlertid afvist fra ukrainsk side, der har kaldt det propaganda og understreget, at det har været menighedens medlemmer, der har bestemt tilhørsforholdet.⁵²

8. Litteraturliste

AI – Amnesty International: *Annual Report 2019 - Ukraine* [EUR 01/1355/2020], 16. april 2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2028174.html> – hentet den 21. juli 2020

BBC, *Eastern Orthodox Church*, 11. juni 2008: https://www.bbc.co.uk/religion/religions/christianity/subdivisions/easternorthodox_1.shtml – hentet den 21. juli 2020

BBC, *Ukraine protests after Yanukovych EU deal rejection*, 30. november 2013, <https://www.bbc.com/news/world-europe-25162563> – hentet den 21. juli 2020

CIA The World Factbook, *Ukraine*, 11. juni 2020, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html> – hentet den 21. juli 2020

Den store Danske, *Rusland – Historie indtil 1682*, 7. oktober 2016, https://denstoredanske.lex.dk/Rusland_-_historie_indtil_1682 – hentet den 21. juli 2020

Den Store Danske, *Ukraine – Historie*, 4. oktober 2016, https://denstoredanske.lex.dk/Ukraine_-_historie – hentet den 21. juli 2020

EASO (European Asylum Support Office), *EASO Country of Origin Information Report Methodology*, juni 2019, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Report_Methodology.pdf – hentet den 21. juli 2020

European Commission for Democracy through Law (Venice Commission), *Ukraine, Opinion, On the Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language*, 9. december 2019, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2019\)032-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2019)032-e) – hentet den 21. juli 2020

French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons & Country of Origin Information Department, Federal Office for Immigration and Asylum, Austria: *Fact Finding Report, Ukraine*, maj 2017, https://www.bfa.gv.at/files/berichte/FFM%20Report%20Ukraine_2017_05.pdf – hentet den 21. juli 2020

Internet Encyclopedia of Ukraine, *Revolution of 1905*, 1993: <http://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CR%5CE%5CRevolutionof1905.htm> – hentet den 21. juli 2020

Kristeligt Dagblad, *Derfor er konflikten om Ukraines kirker så afgørende*, 24. oktober 2018, <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/derfor-er-konflikten-om-ukraines-kirker-saa-betaendt> – hentet den 21. juli 2020

⁵² Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, [url](#)

- Landinfo, *Ukraina: Internflyktninger*, 16. april 2020, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Ukraina-temanotat-Internflyktninger-16042020.pdf> – hentet den 21. juli 2020
- Landinfo, *Ukraina: Mobilisering til militæret*, 24. april 2015, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Ukraina-Mobilisering-til-milit%C3%A6ret.pdf> – hentet den 21. juli 2020
- Landinfo: *Ukraina: Obligatorisk militærtjeneste*, 24. april 2015, https://landinfo.no/asset/3127/1/3127_1.pdf – hentet den 21. juli 2020
- Landinfo: *Ukraina: Den russiske minoritetens situasjon*, 18. november 2014, https://www.landinfo.no/asset/3006/1/3006_1.pdf – hentet den 21. juli 2020
- Lifos, *Ukraina. Militærtjenstgøring, mobilisering och desertering*, 15. juli 2016, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37789> – hentet den 21. juli 2020
- LIPortal, *Ukraine: Themenfeld: Geschichte & Staat*: <https://www.liportal.de/ukraine/geschichte-staat/> – hentet den 21. juli 2020
- The Moscow Times, *Moscow, Kiev Grapple With Historic Ties to Prince Vladimir*, 28. juli 2015, <https://www.themoscowtimes.com/2015/07/28/moscow-kiev-grapple-with-historic-ties-to-prince-vladimir-a48575> – hentet den 21. juli 2020
- The Moscow Times, *Ukraine Church Granted Independence in Historic Split With Russia*, 5. januar, 2019, <https://www.themoscowtimes.com/2019/01/05/ukraine-church-granted-independence-in-historic-split-with-russia-a64045> – hentet den 21. juli 2020
- The New York Times, *Rival Ukraine Churches Clash Over Easter Lockdown Rules*, 16. april 2020, <https://www.nytimes.com/aponline/2020/04/16/world/europe/ap-eu-virus-outbreak-ukraine-orthodox-church.html> – hentet den 21. juli 2020
- Niels Bo Poulsen og Jørgen Staun, *Kreml i krig: Ruslands brug af militær magt*, DJØF Forlag, København, 2018
- OHCHR – UN Office of the High Commissioner for Human Rights: *Report on the human rights situation in Ukraine; 16 November 2019 to 15 February 2020*, marts 2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2026654/29thReportUkraine_EN.pdf – hentet den 21. juli 2020
- UK Home Office: *Country of Origin Information Key Documents; Ukraine*, 8. Oktober 2008: https://www.ecoi.net/en/file/local/1210643/1226_1224070227_key-docs-ukraine-091008.pdf – hentet den 21. juli 2020
- Ukrinform, *Over 1.4 mln IDPs registered in Ukraine – Social Policy Ministry*, 6. juli 2020: <https://www.ukrinform.net/rubric-society/3057972-over-14-mln-idps-registered-in-ukraine-social-policy-ministry.html> – hentet den 21. juli 2020
- UNHCR, *Ukraine, Country Fact Sheet*, juli 2020: https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/07/2020-07-UNHCR-UKRAINE-Fact-Sheet-FINAL_ENG.pdf – hentet den 21. juli 2020

UNHCR, *Ukraine, Registration of Internal Displacement*, 4. juni 2020:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiY2RhMmExMjgtZWRIMS00YjcwLWI0MzktNmEwNDkwYzdmYTM0IiwidCI6ImU1YzM3OTgxLTY2NjQ0NDZlNC04YTBlLTY1NDNkMmFmODBiZSIsImMiOiJh9> – hentet den 21. juli 2020

USDOS – US Department of State: *2018 Report on International Religious Freedom: Ukraine*, 21. juni 2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2011020.html> – hentet den 21. juli 2020

USDOS – US Department of State: *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Ukraine*, 11. marts 2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2026415.html> – hentet den 21. juli 2020

Weekendavisen, *Slaget om Ukraines ortodokse sjæl*, 25. maj 2018, <https://www.weekendavisen.dk/2018-21/samfund/slaget-om-ukraines-ortodokse-sjael> – hentet den 21. juli 2020

Ст. 15 ЗУ О воинской обязанности и военной службе от 25.03.1992 № 2232-XII, Действующий с изменениями и дополнениями. Проверено 08.07.2019 [Artikel 15 i den ukrainske lov om værnepligt og militærtjeneste af 25.03.1992№ 2232-XII- med ændringer og tilføjelser, opdateret den 8. juli 2019], http://kodeksy.com.ua/ka/o_voynskoj_objazannosti_i_voennoj_sluzhbe/statja-15.htm – hentet den 21. juli 2020

Уголовный кодекс, *Статья 335. Уклонение от призыва на срочную военную службу, военную службу по призыву лиц офицерского состава* [Ukraines straffelov, artikel 335. Unddragelse af værnepligt til militærtjeneste, militærtjeneste for rekruttering af officerer] 20. december 2019, <https://meget.kiev.ua/kodeks/ugolovniy-kodeks/razdel-1-14/> – hentet den 21. juli 2020

Уголовный кодекс, *Статья 408. Дезертирство* [Ukraines straffelov, artikel 408. Desertering], 20. december 2019, <https://meget.kiev.ua/kodeks/ugolovniy-kodeks/razdel-1-19/> – hentet den 21. juli 2020